

VANTAAN AIKUISLUKIO / Martinlaakson

opetuspiste Martinlaaksontie 36, 01620 Vantaa

puh. apulaisrehtori Pekka Rajala 050 350 4655

puh. toimisto (ma-to klo 15-19) 050 304 5740

opinto-ohjaaja Johannes Lehtinen, puh. 050 3042075

KORONATILANTEEN VUOKSI ohjeet saattavat muuttua, mutta lähtökohtaisesti SAIRAANA TAI EDES LIEVÄOIREISENA EI SAA OSALLISTUA KOKEESEEN.

Koetilanteessa huolehditaan turvaväleistä ja käsihygieniasta (käsidesiä tarjolla). Maskia saa pitää.

SYKSYN 2020 YLIOPPILASTUTKINTO

Kokeet _____ **saapumisaika klo 8.00 !!**

ma 14.9.	kemia, terveystieto
ke 16.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä englantia
to 17.9.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, maantiede
pe 18.9.	äidinkieli, kirjoitustaidon koe, suomi toisena kielenä -koe
ma 21.9.	ruotsi, keskipitkä ja pitkä oppimäärä
ti 22.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
to 24.9.	filosofia, biologia
pe 25.9.	äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe
ma 28.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä
ti 29.9.	psykologia, historia, fysiikka
to 1.10.	vieras kieli, pitkä oppimäärä, muut kielet kuin englantia

Laskimet ja taulukot jätetään tarkastettaviksi aikuislukion toimistoon **viim. kaksi arkipäivää ennen koetta klo 18.00**
Esimerkiksi matematiikkaa varten jättöpäivä perjantaina **18.9.**

Sekä laskimeen että taulukkoon tulee kiinnittää nimilappu.

Laskimen kannet kannattaa jättää kotiin, jos niissä on tekstiä.

Kokeissa on oltava mukana omat kirjoitusvälineet kuten kynät, kumi, viivain, harppi, teroitin ym. Sähköisissä kokeissa jaetaan paperit muistiinpanoja varten. Mitään omia papereita ei saa viedä kirjoitustilaan.

Myös **ajokortti tai muu henkilöllisyystodistus** on oltava ehdottomasti mukana.

Matkapuhelimien, älykellojen ja muiden teknisten laitteiden tuominen koetilaisuuteen on ehdottomasti kielletty. Kaikki tekstit eväistä ja vaatteista tulee peittää ennen koetilaan saapumista. Koetilaisuuden aikana hupun pitäminen päässä on kielletty.

Ilmoittautuminen on sitova. Kokeesta poisjäänti ilman erittäin painavaa ylioppilastutkintolautakunnan hakemuksesta hyväksymää syytä (esim. lääkärintodistus, jossa todetaan kirjallisesti, ettet voi osallistua yo-kokeeseen) katsotaan yrityskerraksi.

Jos kuitenkin päätät jäädä pois kokeesta, ilmoita siitä mahdollisimman pian aikuislukion toimistoon 050 304 5740/lukios sihteeri.

Jos este ilmaantuu vasta koeaamuna, ilmoita siitä apulaisrehtori Pekka Rajalalle, puh. 050 350 4655.

Sitovuus koskee myös maksuja; vaikka jäisit kokeesta pois, **maksut on maksettava.**

Sekä alustavia että lopullisia tuloksia voit tiedustella aikuislukion toimistosta sekä asianomaisilta opettajilta.

Ylioppilastutkintolautakunta lähettää lopulliset kevään tutkinnon tulokset koululle syksyisin noin marraskuun puolivälissä ja keväisin toukokuun puolivälissä. Ylioppilaskokeiden tulokset ovat nähtävillä Wilmassa heti niiden saavuttua koululle.

Saat lisää tietoa ylioppilastutkintolautakunnan määräyksistä ja ohjeista lautakunnan verkkosivuilta www.ylioppilastutkinto.fi

Martinlaakson toimipisteen ABI-INFO

on MAANANTAINA 31.8.

KLO 16.30-17.00 , luokassa 322

KÄYTÄNNÖN OHJEITA ETUKÄTEEN

Vaikka teet kaikki kokeet sähköisesti, tarvitset kynää ja kumia ehkä muistiinpanojen tekemiseen. Matematiikan, kemian ja fysiikan kokeissa voit käyttää tietokoneohjelmien lisäksi **laskinta ja MAOL- taulukkokirjaa (ks. koekohtaiset ohjeet)**. **Laskimen ja taulukkokirjan käyttö on sallittua myös maantieteen kokeessa, missä niitä saattaa joskus tarvita.**

Ota kokeisiin mukaan kopisemattomat jalkineet. **Vaatteissa ja eväissä ei saa lukea mitään.** Ota varalle myös lämpimiä vaatteita, sillä salissa voi olla viileätä ilmaston vuoksi.

Korvatulpat ovat sallittuja. Muista varata mukaasi myös henkilökohtaiset lääkkeesi.

Varmista seuraavan aamun herätys ja mene ajoissa nukkumaan.

TIETOKONE

Ohjeita:

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Yleiset/liite_2-ohje_kokelaan_tietokoneesta_2019.pdf -> tämän löytää myös www.ylioppilastutkinto.fi -> Digitaalinen yo-tutkinto

- linkin takaa!

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/tiedote-kokelaille/opiskelijanohje>

Tietokoneen tulee olla normaali kannettavamallinen tietokone ja siihen tulee voida liittää verkkokaa- peli (RJ-45) tarvittaessa adapteria hyväksi käyttäen. Adapterin voi koululta saada lainaan VAIN vioittuneen adapterin tilalle. Keskusmuistia tietokoneessa tulee olla ainakin 4 gigatavua. Kannettava **pitää osata** käynnistää USB-tikulta ennen kuin saavut koetilaisuuteen.

Ota ehdottomasti tietokoneesi **latausjohto** mukaan sekä koneeseesi sopivat **langalliset kuulok- keet**. Kokemusten perusteella nappikuulokkeet eivät ole parhaat mahdolliset- mieluummin sangal- liset audioplugiin (EI USB) kytkettävät kuulokkeet. **Langallinen hiiri** on suositeltavaa ottaa mukaan esim. mahdollisia piirustustehtäviä varten.

Saat TVT-opettaja Pekka Rajalalta lisätietoa ja apua koneesi käynnistämiseen eli buuttaukseen. Buuttaus tulee voida tehdä siten, että kone käynnistyy tikulta suoraan käynnistettäessä tietokone kulkematta koneeseen asennetun käyttöjärjestelmän kautta.

KOEPÄIVÄN ohjeet

Kokoontumispaikkana on Mercuria-talon pääaula, jossa saat tarkemmat ohjeet.

Ole ajoissa paikalla. **Sähköisiin kokeisiin on saavuttava viimeistään klo 8.00** Huolehdi, että sinulla on ajokortti tai muu henkilöllisyystodistus. Päällysvaatteet ja reput viedään auditorioon.

Älä jätä rahaa tai muuta arvokasta taskuihin.

Lompakon ym. arvotavaran voit ottaa mukaasi saliin ja jättää tuolin viereen lattialle.

Henkilöllisyys tarkistetaan ennen kokeen alkua, kun kokelaat ovat paikoillaan,

joten ota henkilöllisyystodistus mukaan saliin.

Ota mukaasi mieleisesi eväät. Eteisestä saat tarjottimen, jolla voit viedä evääsi ja kirjoitusvälineesi saliin. Käärepaperit on poistettava, samoin juomapullojen etiketit.

Tekstejä ei saa näkyä! MUISTA KUULOKKEET

Mitään paperia ei saa viedä saliin, ei edes paperinenäliinoja. Pöydille jaetaan etukäteen

paperinenäliinat, valvojalta voit pyytää tarvittaessa lisää.

Kännyköitä ym. elektroniikkaa ei saa tuoda koetiloihin. Jätä kännykkä ja muut viestintävälineet kotiin! Jos ne kuitenkin ovat mukanasasi, jätä ne **suljettuna** valvojalle säilytettäväksi tai laukkuusi.

Huolehdi myös, ettei kellosi piippaa.

Varmista ennen saliin menoa, että kaikki kokeessa tarvitsemasi tavarat ovat mukanasasi.

Salista ei saa palata auditorioon ilman valvojan lupaa.

Tutkintosalissa on noudatettava ehdotonta hiljaisuutta! Muiden kokelaiden kanssa puhuminen tulkitaan vilpin yritykseksi.

Paikkasi löytyy pöydille valmiiksi jaettujen papereiden nimilapuista. Lapussa on koulun nimi ja numero (**Vantaan aikuislukio/1791**) sekä **oma nimesi ja kokelasnumerosi**.

Kokelasnumerosi on sama kaikissa kokeissa. Nimikyltteihin ei saa tehdä mitään merkintöjä.

Ennen kokeen alkua selostetaan joitakin kyseistä koetta koskevia ohjeita; voit myös vielä kysyä, jos jokin käytännön asia on jäänyt epäselväksi.

Koe kestää 6 tuntia, ellei sinulla ole lisäaikaa. Kokeesta **ei saa poistua ennen klo 12:ta**.

Jos kokeen aikana on kysyttävä jotakin käytännön asiaa, viittaa tai nouse seisomaan, jolloin valvoja tulee kysymään asiaasi. Kokelas ei saa poistua paikaltaan ilman valvojan lupaa.

Lattialle pudonneen kynän tms. voit poimia itse, jos omalta paikaltasi yletyt siihen,

muutoin valvoja tulee sen antamaan.

Kun lopetat sähköisen kokeen (**ks. s. 6-7**) Tee kuten ohjeissa.

Sen jälkeen palauta kaikki annetut paperit ja nimikyltti valvojalle.

Jos on ruuhkaa, odota vuoroasi.

Mitään papereita ei saa viedä koestalista ulos.

WC-KÄYNNIT

Kun haluat käydä WC:ssä, nouse ylös ja odota valvojalta lupaa.

Kun lähdet paikaltasi,

kytke näytönsäästäjä päälle klikkaamalla lukon kuvaa näytön yläreunassa.

Valvojat saattavat yhden kokelaan kerrallaan WC:hen, joten voit joutua odottamaan vuoroasi, kunnes valvojat vapautuvat. Valvoja ilmoittaa sinulle, mitä WC:tä voit käyttää. WC-tiloihin on varattu terveys- siteitä.

JOS SAIRASTUT

Hanki tarvittavat lääkkeet ajoissa, jos tiedät esim. kärsiväsi helposti pääkivusta.

Koulu ei saa tarjota mitään lääkkeitä. Ota ne mukaan ilman pakkausta.

Pysyvälounteisen vamman, sairauden tai vastaavan mahdollisesta vaikutuksesta koesuorituksiin tulisi keskustella hyvissä ajoin etukäteen apulaisrehtori Pekka Rajalan kanssa.

Määrätyissä tapauksissa on mahdollisuus tarvittaviin erityisjärjestelyihin.

Äkillisessä sairaustapauksessa täytyy hankkia lääkärintodistus **samana päivänä**.

JOS EPÄILET KORONAA, älä liiku kotoasi, vaan mene omaolo.fi.

Huolehdi, että todistuksen antaja kirjoittaa todistukseen sairauden kestoajan ja **sanallisen arvion siitä, miten todettu sairaus häiritsee ylioppilaskirjoituksiin osallistumista.**

Ylioppilastutkintolautakunta käsittelee todistuksen ja päättää, otetaanko se arvostelussa huomioon. Toimita lääkärintodistus toimistoon lukiosihteerille, kun pystyt.

Ääritapauksessa koe voidaan järjestää oppilaan kotona tai sairaalassa.

Ilmoita sairaustapauksista viipymättä apulaisrehtori

Pekka Rajalalle, puh. 050 350 4655

YLEISOHJEITA YLIOPPILASTUTKINNOSTA

YLIOPPILASKOKEET

Ylioppilastutkintoon kuuluu **neljä pakollista koetta**, joista vähintään yhden on oltava pitkän oppimäärän mukainen (aineryhmässä ruotsi, vieras kieli tai matematiikka).

Pakollisten kokeiden lisäksi voi osallistua **yhteen tai useampaan ylimääräiseen kokeeseen**.

Pakolliset kokeet valitaan seuraavasti: Äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe on kaikille pakollinen. Kolme muuta pakollista koetta kokelas valitsee ryhmästä, johon kuuluvat toisen kotimaisen kielen koe, vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Vain yhden reaaliaineen koe voi olla pakollinen. Kokelas ei kuitenkaan voi vaihtaa kokeiden pakollisuutta/ylimääräisyyttä tai tasoa.

PÄÄTTÖTODISTUS

Opiskelija, joka ei saa (tai jolla ei ole ennestään ollut) lukion päättötodistusta tai todistusta ammatillisen tutkinnon suorittamisesta, ei saa myöskään ylioppilastutkintotodistusta, vaikka olisi yo-kirjoitukset läpäissytkin. **Yotodistuksen saa vasta koulun päättötodistuksen tultua valmiiksi.**

LUKITODISTUS

Mahdollisesta **lukihäiriöstä** tulee hankkia lausunto, joka lähetetään jo ensimmäistä kertaa kirjoitettaessa yo-ilmoittautumisen yhteydessä lautakuntaan. Lukitodistus edellyttää lukiseulaan osallistumisesta. Mukaan liitetään aineenopettajan lausunto, jos haetaan erityisjärjestelyjä. Rehtori päättää erityisjärjestelyistä. Tällöin on oltava kyseessä vähintään keskivaikea lukihäiriö. Lisätietoja saa opolta, kansliasta ja lautakunnan nettisivuilta.

KOMPENSAATIO

Jos kokelas on hylätty yhdessä pakollisessa kokeessa, ylioppilastutkintolautakunta voi kuitenkin eräin edellytyksin antaa hänelle ylioppilastutkintotodistuksen, johon hylätty arvosana merkitään. Tämä edellyttää kokelaan suostumusta. Menettelyä kutsutaan kompensatioksi.

Ellei kokelas halua kompensatiota suoritettavan, hänen on annettava kirjallinen ilmoitus lukiolle, joka toimittaa sen edelleen lautakunnalle. Ilmoituksen on oltava lautakunnassa kevään tutkinnossa viimeistään 15.5. ja

syksyn tutkinnossa viimeistään 31.10. Ellei ilmoitusta ole tehty, kompensatio tehdään automaattisesti.

Lautakunta noudattaa yleisessä kompensaatiossa seuraavia perusteita. Hylätyt suoritukset on eri op- piaineissa tason mukaan jaettu neljään luokkaan, joista käytetään merkintöjä i+, i, i- ja i=.

Kokelaan kustakin hyväksytystä kokeesta saamasta arvosanasta annetaan kompensatiopisteitä seuraavasti: l 7, e 6, m 5, c 4, b 3 ja a 2. Kokelaan saamat kompensatiopisteet lasketaan yhteen, jolloin 12 kompensatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan, jos se on i+, 14 i:n, 16 i-:n ja 18 i=:n.

VILPPI JA TUTKINTOJÄRJESTYKSEN RIKKOMINEN

Jos kokelaan todetaan syyllistyneen vilppiin, vilpin yritykseen tai tutkintojärjestyksen törkeään rikkomiseen, katsotaan hylätyiksi kaikki ne kokeet, joihin kokelas on kyseisenä tutkintokertana ilmoittautunut. Jos vilpillistä tekoa tai tutkintojärjestyksen rikkomista voidaan lisäksi pitää raskauttavana, rehtori voi määrätä, että kokelas ei saa osallistua seuraavankaan tutkintokerran kokeisiin.

Matkapuhelimet ja muut tekniset laitteet ovat kiellettyjä. Niiden tuominen koetiloihin voidaan katsoa tutkintojärjestyksen rikkomiseksi, samoin kokeesta poistuminen ennen sallittua aikaa.

SÄHKÖISET YLIOPPILASKOKEET

Sähköinen ylioppilaskoe tehdään tietokoneella ja vastaukset tallennetaan välityspalvelimelle.

okainen sähköistä koetta tekevä kokelas tarvitsee kokeen ajaksi kannettavan tietokoneen, jolla hän suorittaa kokeen. Ongelmatapauksissa koululla on rajallinen määrä varalaitteita, mikäli koneesi jostain syystä menee kokeen aikana epä-kuntoon.

Kokelaalta edellytetään, että hän osaa käynnistää eli buutata oman laitteensa USB- muistitikulta. Buuttausta harjoitellaan oman koneen kanssa yo-buuttauspajassa hyvissä ajoin ennen kevään kirjoituksia. Lisäksi kokelaan tulee osata käyttää sähköisiä ohjelmistoja sähköisessä kokeessa.

Tässä saa ohjeistusta aikuislukion TVT-opettajalta Pekka Rajalalta. Kun oma kannettava tietokone on aktiivisessa käytössä lukio-opintojen aikana, on laitteen käyttäminen sujuvaa myös yo-kokeessa. Lisätietoja sähköisen ylioppilaskokeen yleisohjeista

löydät lautakunnan verkkosivuilta

www.ylioppilastutkinto.fi>Määräykset>Tiedote kokelaille

Kannattaa tutustua myös näihin sivustoihin:

<https://yle.fi/aihe/abitreenit/harjoittele>

www.abitti.fi

<https://cheat.abitti.fi>

<https://math-demo.abitti.fi> (kokeen vastauskentässä käytössä oleva kaavaeditori)

KOKEEN KULKU JA PÄÄTTÄMINEN

Huolehdi heti alkuun siitä, että olet varmasti valinnut koejärjestelmässä sen kokeen, johon olet ilmoittautunut.

Valitse myös oikea kieliversio kokeesta.

Jos teet väärän kokeen, koesuorituksesi hylätään.

Kun olet vastannut sähköisen kokeen tehtäviin - tarkistathan, että olet vastannut ohjeiden mukaisesti sallittuun määrään kysymyksiä jne. Tekstikenttään sijoitettavissa esseevastausteh-

tävissä kannattaa kirjoittaa tuotoksesi ensin tekstinkäsittelyohjelmalla ja sitten siirtää kopioi-liitä-toiminnolla kokeen tekstikenttään.

Kaikki tiedostot tallentuvat ABITTI-järjestelmässä lähtökohtaisesti työpöydälle, jolla olevat tiedostot pääset näkemään ottamalla selainikkunat ja ohjelmistot pois näkyvistä. Kokeen tekstikenttään kirjoitetut vastaukset tallentuvat reaaliaikaisesti kokeenvalvojan palvelinkoneelle, mutta sovelluksien tehtävät tulee tallentaa tasaisin väliajoin, jotta ne eivät häviä mahdollisissa ongelmatilanteissa kuten tikun irrotessa koneesta. Tallennetut tiedostot ja kokeeseen kirjoitetut vastaukset löytyvät, vaikka kone jouduttaisiin syystä tai toisesta vaihtamaan. Tarkista, että vastauskentät ovat kokonaan tyhjiä niiden kysymysten osalta, joihin et halua vastata.

Kun kokeesi on valmis, löydät kokeen alalaidasta painikkeen: Päätä koe. Kun painat sitä, ohjelmisto varoittaa, että kokeen päättäminen on lopullinen, eikä sen jälkeen kokeeseen voi tehdä enää muutoksia. Jos hyväksyt kokeen päättämisen, et todella voi tehdä kokeeseen

enää mitään muutoksia, vaikkakin koeaikaa olisi jäljellä. Älä siis hätiköidysti paina nappia ennen aikojaan, vaan varmistu siitä, että olet ammentanut kaiken osaamisesi kokeessa.

Kun olet päättänyt kokeen, sammuta kone näytön oikeassa yläreunassa olevasta virtakytkin-kuvakkeesta.

Palauta muistiinpanopaperit, nimikyltti sekä USB-muisti valvojalle.

Ota tietokoneesi ja kuulokkeesi tai jätä ne koetilaan myöhemmin noudettavaksi lukion ohjeiden mukaisesti.

Buuttaus-työpajat

on Martinlaaksossa 7.9. ja Tikkurilassa

TVT-kurssin yhteydessä 11.9. klo 16-17

AINEKOHTAISIA KOEOHJEITA :

> ÄIDINKIELEN KOE

Asetus määrää, että opiskelijan on äidinkielessä suoritettava koulun opetuskielellä tyylillisesti ja asiallisesti hyväksyttävä esitys jostain kokemuspiirinsä tai yleissivistykseen kuuluvasta aiheesta. Kokeessa tutkitaan, miten oppilas on saavuttanut lukion tavoitteiden mukaisen äidinkielen taidon, erityisesti kirjallisen ilmaisun taidon, kyvyn ymmärtää ja tulkita lukemaansa sekä kypsyiden niihin opintoihin, joihin ylioppilastutkinto on edellytyksenä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden yo-koe on sähköinen. Kokelas voi käyttää koetilanteessa jaettavia papereita vastauksen luonnosteluun. Luonnospapereita ei lähetetä lautakuntaan.

Tehtävät

Äidinkielen koe on kaksiosainen: siihen kuuluvat lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe.

Kokeet järjestetään eri koepäivinä. Äidinkielen arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun pistesumman perusteella. Ylioppilastutkintolautakunta päättää kunakin tutkintokertana arvosanojen pisterajat. Sekä luku- että kirjoitustaidon kokeen maksimipistemäärä on 60.

Koko äidinkielen kokeen maksimipistemäärä on siis 120.

Äidinkielen kokeen hyväksytyn arvosanan edellytyksenä on, että kokelaalla on suoritus kokeen molemmista, eri päivinä suoritettavista osista.

Molemmissa kokeissa aineistoilla on vahva asema. Kokeen aineistoina hyödynnetään monimuotoisia, autenttisia aineistoja. Kirjoitettujen, kuvallisten ja graafisten tekstiaineistojen lisäksi voidaan käyttää myös erilaisia audiovisuaalisia tekstejä, esimerkiksi mainoksia, videoita, animaatioita tai katkelmia televisio-ohjelmista, elokuvista tai näytelmistä. Aineistona voi myös olla pelkkä äänitiedosto, esimerkiksi katkelma radiohaastattelusta, uutislähetyksestä tai kuunnelmasta. Aineisto voi koostua myös verkkoteksteistä tai -sivustosta.

Lukutaidon koe

Lukutaidon kokeessa tutkitaan kokelaan kriittistä, analyttistä ja kulttuurista lukutaitoa.

Lukutaidon koe on kuuden tunnin mittainen.

Lukutaidon kokeessa on kaksi osaa, joista ensimmäinen keskittyy asia- ja mediatekstien ja toinen kaunokirjallisten ja muiden fiktiivisten tekstien tulkintaan. Molemmissa on tarjolla kaksi tehtävää. Kokelas valitsee yhden tehtävän kummastakin osiosta eli vastaa yhteensä kahteen tehtävään. Yksittäinen tehtävä voi olla yksi- tai kaksiosainen. Tehtävät liittyvät pohjatekstin tai –tekstien merkityksiin, rakenteisiin, ilmaisuun, tematiikkaan, vastaanottoon ja kontekstiin sekä niiden välisiin suhteisiin.

Arvostelussa painottuvat kokonaiskuva lukutaidosta sekä vastausten asiasisältö. Lisäksi kiinnitetään huomiota esitystapaan. Ylin pistemäärä on yksiosaisissa tehtävissä 30 pistettä ja kaksiosaisissa tehtävissä 18 tai 12 pistettä. Vastauksen sopiva pituus ilmoitetaan erikseen jokaisen tehtävän yhteydessä. Vastaustilassa on käytössä merkkimäärälaskuri, joka ilmoittaa käytetyt merkit. Vastaustilaa ei kuitenkaan ole rajattu tiettyyn merkkimäärään.

Lukutaidon kokeessa vastaustekstiä ei otsikoida. Aineistoon viitataan, mutta aineistoa ja sen sisältöä ei tarvitse esitellä erikseen.

Kirjoitustaidon koe

Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kirjallista ilmaisukykyä sekä taitoa kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia. Tehtävänä on tuottaa pohtiva tai kantava teksti aineistojen avulla. Kirjoitustaidon koe on kuuden tunnin mittainen.

Kokeessa on tietty, äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineeseen tai lukion yhteisiin aihekokonaisuuksiin liittyvä laajahko teema ja 5–7 siihen liittyvää aihetta. Kokelas valitsee aiheista yhden, täsmentää tai rajaa näkökulmansa ja kirjoittaa tekstin teemaan liittyviä aineistoja hyödyntäen. Teksti otsikoidaan itse valitun näkökulman mukaisesti.

Kokeessa annetaan 6–8 teemaan liittyvää aineistoa, esimerkiksi asiatekstejä, mediatekstejä ja fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan. Kokelas valitsee niistä itse aiheeseensa ja näkökulmaansa sopivat aineistot. Kokelaan on käytettävä vähintään kahta aineistoa omassa tekstissään.

Tekstin sopiva pituus on noin 6 000 merkkiä ilman sanavälejä laskettuna. Tämä merkkimäärä ei kuitenkaan ole normi vaan suositus. Vastaustilassa on käytössä merkkimäärälaskuri, mutta vastaustilaa ei rajoiteta.

➤ **SUOMI TOISENA KIELENÄ -KOE**

Suomi toisena kielenä -koe suoritetaan samassa koetilaisuudessa kuin äidinkielen lukutaidon koe.

Koetta varten kokelas tarvitsee tietokoneen lisäksi tietokoneeseen liitettävät kuulokkeet. Koe on sähköinen ja koostuu kuullun ymmärtämisen tehtävästä, tekstin ymmärtämisen tehtävistä ja kahdesta kirjoitustaidon tehtävästä.

Kokeen aineistoina hyödynnetään monimuotoisia, autenttisia aineistoja. Aineistot voivat olla kirjoitettuja, kuvallisia, graafisia esityksiä sisältäviä tai audiovisuaalisia tekstejä, äänitiedostoja tai verkkotekstejä tai -sivustoja.

Kokeen tekstit kirjoitetaan yleiskielellä, ellei tehtävänanto tai konteksti edellytä toisin. Vastausten kappalejako osoitetaan jättämällä kappaleiden väliin tyhjä rivi. Myös mahdollisen otsikon jälkeen jätetään tyhjä rivi. Oikolukuohjelmaa ei ole käytössä. Tekstin voi kirjoittaa myös esimerkiksi Libre Office-tekstinkäsittelyohjelmalla, josta kokelas siirtää kirjoittamansa tekstin vastaukselle osoitettuun tilaan. Vain vastauskentässä oleva teksti katsotaan vastaukseksi.

Kuullun ymmärtämisen tehtävät mittaavat kokelaan kykyä ymmärtää puhuttua kieltä, joko monologia, dialogia tai ryhmäkeskustelua. Tehtävät voivat olla monivalintatehtäviä, avoimia kysymyksiä tai erilaisia reagointi- tai tiivistämistehtäviä. Kuullut tekstit voivat edustaa erilaisia kielen rekistereitä ja olla lukupuhetta tai aitoa puhuttua kieltä.

Lukutaidon tehtävät mittaavat kokelaan kykyä ymmärtää kirjoitettua kieltä ja vastata lukemansa perusteella avokysymystehtäviin, jotka edellyttävät tekstin tuottamista suomen kielellä. Luettavat tekstit ja tekstikatkelmat edustavat eri tekstilajeja ja vaihtelevat pituudeltaan. Tehtävissä mitataan esimerkiksi pohjatekstin pääajatuksen tai tärkeiden yksityiskohtien ymmärtämistä, päätelmien tekemistä luetusta sekä yksittäisten ilmausten ymmärtämistä ja tulkintaa.

Kirjoitustaidon tehtävissä arvioidaan opiskelijan kykyä tuottaa itsenäisesti tekstiä ja ilmaista ajatuksiaan suomen kielellä niistä teemoista, joita lukion suomi toisena kielellä kurseilla käsitellään. Kirjoitustaidon tehtäväkokonaisuus jakautuu lyhyeen kirjoitustehtävään ja kirjoitelmaan. Lyhyt kirjoitustehtävä voi olla esimerkiksi kommentti

pohjatekstiin liittyvästä aiheesta, sähköpostiviesti, blogiteksti tai jokin muu arkielämän teksti. Tehtävä mittaa sitä, miten kokelas pystyy reagoimaan annettuun aineistoon ja ottamaan sen piirteet ja edellytykset huomioon omassa tekstissään.

Kirjoitelmassa arvioidaan kokelaan kykyä tuottaa yhtenäinen teksti annetusta aiheesta ja kykyä ilmaista ajatuksiaan suomen kielellä. Kirjoitelman sisällön on vastattava tehtävänantoa. Tehtävänannon mukaan kirjoitelma voi olla pelkästään otsikkoon pohjautuva tai sen on pohjaututtava aineistoon tai aineistoa käytetään siinä vain virikkeenä.

Kokelas voi valita, missä järjestyksessä suorittaa koetehtävät. Kirjallisia taitoja mittaavien tehtävien aineistoihin ja joihinkin kuullun ymmärtämistä mittaavien tehtävien aineistoihin voi palata uudestaan koeajan kuluessa. Kaikkia vastauksia voi muuttaa siihen asti, kunnes päättää kokeen.

Kokeen arvosana määräytyy lopullisessa arvostelussa kokeen kaikkien osien yhteispistemäärän mukaan. **Pistemäärät ovat seuraavat: kuunteleminen enintään 50, lukutaito enintään 50 ja kirjoitustaito enintään 129 pistettä (lyhyt kirjoitustehtävä enintään 30 ja kirjoitelma 99 pistettä).**

KIELTEN KOKEET

Kielikokeessa on kuullunymmärtämisen osa ja kirjallinen osa.

Sähköisissä kokeissa molemmat osat tehdään samalla kertaa, kokonaissuoritus aika on 6 tuntia.

KUULLUNYMMÄRTÄMISKOE

→ koostuu monivalintatehtävistä, avoimista kysymyksistä sekä mahdollisesti lyhennelmästä.

Kuuntelun osuus koko kokeen pistemäärästä on 80-90/299.

Kuullunymmärtämisen osioon ei kannata käyttää aikaa yli tuntia. Suosittelemme kuuntelutehtävän tekemistä alussa, kun häiriötekijöitä (esim. kokelaiden WC-käyntejä) ei vielä ole.

KIRJALLINEN OSA

→ muodostuu kolmesta osasta, joista ensimmäisessä mitataan luetun ymmärtämisen taitoa (70-90 p), toisessa osassa sanaston ja rakenteiden hallintaa (20-40p) ja kolmannessa osassa kirjallisen tuottamisen taitoa (99p). Ensimmäisessä ja toisessa osassa mahdollisia tehtävätyyp-

pejä ovat monivalinta, monivalinta-aukko, avoimet kysymykset, tiivistelmä, asiatarkka käännös äidinkielelle/tavoitekielelle, produktiivinen aukkotehtävä ja dialogin/puheen/tekstin täydentäminen.

Pitkän englannin kokeessa kirjoitetaan yksi kirjoitelma, **pituudeltaan 700-1300 merkkiä**. Laskuri tehtävän yhteydessä näyttää koko ajan merkkimäärän. Kirjoitelman osuus koko kokeen pistemäärästä on miltei kolmannes eli 99/299 pist. Se kannattaa suunnitella hyvin kappalejakoineen ja tehdä ajan kanssa.

Keskipitkän ruotsin ja lyhyen kielen oppimäärän kokeissa on kirjallisessa osassa yksi lyhyt (ryhmä A) ja yksi laajempi (ryhmä B) kirjoitelma, joissa kummassakin on kaksi vaihtoehtoista tehtävänantoa.

Lyhyen kirjoitelman pituus on 200–350 merkkiä ilman välilyöntejä ja rivinvaihtoja ja laajemman kirjoitustehtävän 400–550 merkkiä. Lyhyen kielen kielikokeissa lyhyen kirjoitustehtävän pituus on 160–240 merkkiä ja laajemman kirjoitustehtävän 300–450 merkkiä.

Varaa riittävästi aikaa tehtävien kirjoittamiseen täysimääräisinä.

SÄHKÖISISSÄ KIELTEN KOKEISSA

- käynnistät itse abittikokeen USB-tikulla kannettavalla tietokoneellasi koetilanteessa (buuttaat).

Koululla järjestetään ennen kirjoituksia buuttaustyöpaja, jossa varmistutaan jokaisen buuttaustaidoista. Tutustu myös sivustoon www.abitti.fi/fi/ohjeet

- sähköinen kielen koe on toistaiseksi samanlainen perusrakenteeltaan kuin entinen paperikoe.

Siinä on siis samat tehtäväosiot.

- kielten kokeissa on ensin kuullun ymmärtämisen osio (omat kuulokkeet) ja sitten tuttuun tapaan kirjalliset tehtävät. Osioissa voi olla mukana myös videomateriaalia. Voit suorittaa kaikki kokeen tehtävät haluamassasi järjestyksessä.

- kuullun ymmärtämisen koe (1h) on osa 6 tunnin koeaikaa. Kuullunymmärtämisen kokeen osiot kuunnellaan yleensä kerran tai kaksi. Videoita voi kuunnella ja katsella usean kerran. Kuuntele jokaisen tehtävän ohje huolella, jotta tiedät, onko uudelleen kuunteleminen mahdollista.

- Lue tarkkaan jokaisen osan ohjeet. Huomaa myös, että kuullun koe on laskettu kokonaisuikaan n. 1 tunnin mittaisena.

- sähköisessä abittikokeessa riittävät perustekstinkäsittely- ja tietokoneenkäyttötaidot. Koe tallentuu koko ajan eikä katoa mihinkään. **LUE HUOLELLA JOKAISEN OSATEHTÄVÄN**

OHJEET JA

NOUDATA NIITÄ TARKASTI!

- Muista ottaa mukaan langallinen hiiri!

REAALIAINEIDEN KOKEET

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/tiedote-kokelaille/opiskelijanohje>

Sähköisesti kirjoitettavissa reaaliaineissa kysymysten määrä vaihtelee oppiaineittain.

Lue tarkkaan ohjeet kokeen alusta. Älä tee mitään merkintöjä kysymyksiin, joita et halua arvosteltaviksi, ettei niitä tulkittaisi vastauksiksi. **Jos vastaat liian moneen kysymykseen, jätetään parhaat vastaukset huomioimatta lopullisessa pisteytyksessä.**

AINEET, JOISSA KOKEET JÄRJESTETÄÄN

Kussakin seuraavista aineista järjestetään oma kokeensa: evankelis-luterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, elämäkatsomustieto, psykologia, filosofia, historia, yhteiskuntaoppi, fysiikka, kemia, biologia, maantiede ja terveystieto.

Lukion varsinaisella opiskelijalla on oikeus osallistua tutkinnon kokeeseen, kun hän on ennen kokeeseen osallistumista opiskellut kyseisen aineen pakolliset lukiokurssit.

Sellaisen reaaliaineen kokeeseen, jossa ei ole yhtään pakollista kurssia, opiskelija voi osallistua opiskeltuaan kaksi aineen lukiokurssia

Syksyllä 2020 reaalikoepäiviä on 4 kpl.

TEHTÄVÄT

Tehtävien määrä ja annettavien vastausten enimmäismäärä

Tehtävien määrä kussakin reaaliaineen kokeessa riippuu oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisesti määriteltyjen syventävien kurssien määrästä, oppiaineen luonteesta ja tehtävien luonteesta. Vastausten enimmäismäärä kussakin kokeessa määritellään myös jokaiselle kokeen osalle erikseen.

Oppiainerajat ylittävät tehtävät

Reaaliaineiden kokeissa voi olla oppiainerajat ylittäviä tehtäviä. Oppiainerajat ylittäviä tehtäviä ei

merkitä erikseen, mutta tehtävänannolla pyritään ohjaamaan kokelasta käsittelemään tehtävää eri

aineiden näkökulmista tai lukion aihekokonaisuuksien kannalta.

Oppiainerajat ylittävään tehtävään annetun vastauksen arvostelee kyseessä olevan kokeen oppiai-

neen opettaja. Esimerkiksi biologian kokeessa olevaan oppiainerajat ylittävään tehtävään annetun

vastauksen arvostelee lukiossa biologian opettaja. Kokelas on opiskellut kyseisen aineen pakolliset

kurssit, joskin kysymykset tulevat kaikista valtakunnallisista syventävistä kursseista.

Tehtävien luonne

Ylioppilastutkintoon kuuluvien kokeiden tehtävät laaditaan kussakin oppiaineessa niiden kurssien

	tehtävien määrä	saa vastata
evankelis-lut. uskonto	9	5
ortodoksinen uskonto	9	5
elämäkatsomustieto	9	5
psykologia	9	5
filosofia	9	5
historia	9	5
yhteiskuntaoppi	9	5
fysiikka	11	7
kemia	11	7
biologia	11	7
maantiede	9	5
terveystieto	9	5

oppimäärien mukaan, joista lukiolain 10 §:n 1 momentin nojalla säädetään lukiokoulutuksen tunti-

jaon mukaisina pakollisina kursseina ja syventävinä opintoina tarjottavina kursseina (A 915/2005, 1 §). Tehtävät laaditaan noudattaen voimassa olevia lukion opetussuunnitelman perusteita. Reaaliaineen koe rakentuu tehtävätyypiltään ja vaativuustasoltaan toisistaan eroavista osista, joissa voi olla useita tehtäviä. Osa tehtävistä voi olla pakollisia. Tehtävissä voi olla oheismateriaalina esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, animaatioita, videoita tai äänitallenteita.

REAALIKOKEESSA TARVITTAVAT VÄLINEET

Tietokone (kts. s. 2-3) , langallinen hiiri, langalliset kuulokkeet, latausjohto

Luonnospaperit

Saat luonnospaperit kokeen alussa. Kokelas voi käyttää koepaperia vastauksen luonnosteluun. Koepapereissa on lukion nimi painettuna. Kaikki kokelaan digitaalisessa kokeessa käyttämät koepaperit tulkitaan luonnoksiksi.

Apuvälineet

Fysiikan, kemian ja maantieteen kokeissa saa käyttää apuvälineinä lautakunnan määräysten mukaisia laskimia ja taulukkokirjoja syksyn 2020 kokeeseen saakka. Muissa kokeissa näiden apuvälineiden käyttö on kielletty.

Käytettäväksi tarkoitetut laskimet ja taulukkokirjat on jätettävä viimeistään

2 päivää ennen koetta toimistoon tai opettajalle tarkastettavaksi.

Tarkastetut laskimet ja taulukkokirjat palautetaan kokelaille koetilaisuuden alkaessa. Koetilaisuuteen ei saa tuoda muita kuin lautakunnan hyväksymiä apuvälineitä.

Koetilaisuuteen ei saa tuoda matkapuhelimia eikä muita viestintävälineitä.

PISTEYTYYS

Pisteet

Tehtävän laajuuden ja kysymysmuodon mukaan tehtävän maksimipistemäärä voi vaihdella välillä 15–30 pistettä. Kokeen maksimipistemäärä on 120 pistettä. Sen saavuttaminen edellyttää, että kokelas vastaa myös niihin tehtäviin, joissa tehtäväkohtainen maksimipistemäärä on suuri.

Pistevähennykset

Jos kokelas jättää arvosteltavaksi osakohtaisen enimmäismäärän ylittävän määrän vastauksia, katsotaan kokeen kyseisen osan kokonaispistemäärän muodostuvan siitä sallitusta määrästä vastauksia,

joiden 4 pistesumma on pienin. Jos tämän jälkeen kokelaan koko kokeen vastausmäärä ylittää vielä kokeen sallitun enimmäismäärän, katsotaan kokeen muodostuvan niistä 7 (fysiikka, kemia, biologia) tai 5 (muut reaaliaineet) vastauksesta, joiden pistesumma on

pienin. Opettaja arvostelee valmistavasti kaikki vastaukset ja merkitsee niiden pistemäärät tutkintopalveluun. Kokeen muodostavat tehtävät valitsee lautakunta.

ARVIOINTI

Suorituksia arvioitaessa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin näkökohtiin.

Kypsyttä osoittavat esimerkiksi:

- Asioiden käsittely ilmentää tietojen ja taitojen itsenäistä hallintaa ja kykyä niiden soveltamiseen.
- Vastaus osoittaa monipuolisia ja kehittyneitä tiedonkäsittelytaitoja.
- Tehtävän kannalta olennaisia tietoja on riittävästi.
- Kokonaisuus on jäsenelty ja asiasällöltään johdonmukainen.
- Syitä ja seurauksia tarkastellaan asianmukaisesti eri näkökulmista.
- Esitetyt väitteet perustellaan selkeästi.
- Tehtäviin liittyviä aineistoja käytetään tarkoituksenmukaisesti.
- Esitetyt tiedot asetetaan laajempiin asiayhteyksiin.
- Erityisesti pohdiskelua edellyttävissä tehtävissä erotetaan tosiasiat, perustellut kannanotot ja mielipiteet.
- Annettuja työkaluja on käytetty tarkoituksenmukaisesti.

Matemaattista käsittelyä edellyttävissä tehtävissä suureyhtälöt ja kaavat on perusteltava tavalla, joka osoittaa kokelaan hahmottaneen tilanteen oikein ja soveltaneen ratkaisussaan asianmukaista periaatetta tai lakia.

Suorituksen arvoa alentavat esimerkiksi:

- Suorituksessa on selviä asiavirheitä.
- Ajatukset on ilmaistu epäselvästi tai epätarkasti.
- Esitetyt tiedot osoittavat, että kokelas on käsittänyt tehtävän väärin, tai ne ovat muuten tehtävänannon kannalta epäolennaisia; vastauksen pituus ja detaljien määrä eivät sinänsä ole ansioita.
- Vastaus rakentuu pelkästään mielipiteiden varaan.
- Suorituksessa toistetaan samoja asioita. Yleisten arvosteluperusteiden lisäksi painotetaan kunkin reaaliaineen luonteen mukaista esitystapaa ja kielenkäytön täsmällisyyttä.

> MATEMATIIKAN KOE

KOETEHTÄVÄT JA KOKEEN RAKENNE JA KULKU

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on 13 tehtävää. Kokelas saa vastata kummassakin kokeessa enintään 10 tehtävään.

Tehtävien maksimipistemäärä on 12. Pisteet annetaan kokonaislukuina. Kokeen enimmäispistemäärä on 120.

Koetehtäviin voi kuulua erilaisia aineistoja. Tarvittaessa aineistot voidaan antaa erillisinä tiedostoina tehtävän ratkaisuun soveltuviksi arvioitujen ohjelmien tiedostomuodoilla. Jokaisen tiedoston yhteydessä voidaan kertoa, millä ohjelmalla se on tarkoitettu avattavaksi. Kokelas valitsee itse, millä koejärjestelmän ohjelmista hän käsittelee kyseistä aineistoa.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu edelleen kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Alla olevaan taulukkoon on merkitty, kuinka monta tehtävää kussakin osassa annetaan ja kuinka moneen tehtävään kokelas vastaa.

Osa	Tehtäviä	Kokelas vastaa
A	4	4
B1	5	3
B2	4	3

Kokeen A-osassa kokelaalla ei ole käytössään seuraavia muuten koejärjestelmään sisältyviä

ohjelmia:

- LibreOffice Calc
- wxMaxima
- Texas Instruments TI-Nspire CAS
- Casio ClassPad Manager
- Logger Pro
- Geogebra

4 F Vihko

Yllä olevaa listaa tarkennetaan, kun koejärjestelmään lisätään uusia ohjelma tai mikäli nykyisten ohjelmien toimintoihin tulee muutoksia versiopäivityksien yhteydessä. Kokeen B-osassa

kokelaalla ovat käytössä kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat.

Koejärjestelmän laskinohjelmat GNOME-laskin, KCalc ja SpeedCrunch ovat kokelaan käytössä myös kokeen A-osassa.

Kokelas aloittaa koetilaisuuden käynnistämällä koneensa ja tunnistautumalla kokeeseen. Kokelas voi vastata sekä A-osan että B-osan tehtäviin, mutta kokeen alkaessa kokelaalla on käytössään vain osa koejärjestelmän ohjelmista.

Palautettuaan A-osan kokelas saa käyttöönsä kaikki koejärjestelmästä löytyvät ohjelmat, ja voi jatkaa B-osaan vastaamista. A-osan palautettuaan kokelas näkee vain B-osan tehtävät eikä voi enää palata vastaamaan A-osaan.

A-osan palautukselle ei ole aikarajaa.

A-osan palautettuaan kokelas saa halutessaan käyttöönsä erillisen laskimen.

APUVÄLINEET:

Kokeen B-osassa kokelaalla ovat käytössä kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat.

Koejärjestelmän KCalc-laskinohjelma on kokelaiden käytössä myös kokeen A-osassa kuten myös Digitaalinen MAOL-taulukkokirja.

ERILLISET LASKIMET JA TAULUKKOKIRJAT

Käytettäviksi tarkoitetut laskimet ja taulukkokirjat on jätettävä

2 päivää ennen koetta 18.9. aikuislukion toimistoon tarkastettavaksi.

Tarkastetut taulukkokirjat palautetaan kokelaille koetilaisuuden alkaessa.

Kokelas saa tarkastetun laskimensa palautettuaan A-osan.

Kaikki funktio-, graafiset ja symboliset laskimet ovat sallittuja kokeen B-osassa. Kokelaan on tyhjennettävä laskimen muisti ennen koetta, ja tarvittaessa selvitettävä tyhjennysmenetelmä tarkastajalle. Epäselvissä tapauksissa laskinta ei hyväksytä. Kokeessa ei saa olla mukana laskinten erillisiä käyttöohjeita, lisämuisteja, eikä tiedonsiirtoon tarkoitettuja välineitä. Kokeen aikana laskinta ei saa lainata toiselta kokelaalta.

Koulu voi kuitenkin lainata laskimen, jos kokelaan laskin menee epäkuuntoon.

Matematiikan kokeissa saa käyttää yhtä tai useampaa laskinta syksyn 2020 kokeeseen saakka (syksy

2020 mukaan lukien).

Matematiikan kokeissa sallitaan syksyn 2020 kokeeseen saakka (syksy 2020 mukaan lukien)

seuraa-

vien taulukkokirjojen käyttö:

- MAOL: MAOL-taulukot, Otava, sekä vastaava ruotsinnos
- Ranta–Tiilikainen: Lukion taulukot, WSOY.

Kokeissa saa käyttää samanaikaisesti kumpaakin taulukkokirjaa.

Muiden taulukkokirjojen käyttöön on pyydettävä lautakunnan lupa. Käyttölupa ei saa olla viittä vuotta vanhempi. Taulukkokirjoissa saa olla ainoastaan omistajaa koskevia lisämerkintöjä. Todetut painovirheet saa korjata, mutta taulukkokirjoihin ei saa lisätä mitään kirjoitettuja tai monistettuja tietoja eikä alleviivauksia. Tämä koskee myös sellaisia tietoja, jotka sisältyvät toisiin sallittuihin taulukkokirjoihin.

Tehtäviin vastaaminen ja tehtävien arvostelu:

Suorituksia arvioitaessa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin näkökohtiin.

Hyvästä suorituksesta näkyy, miten kokelas on päätenyt vastaukseen. Ratkaisussa on oltava tarvitta-

vat laskut tai muut perustelut ja lopputulos, ellei tehtävänannossa toisin ohjeisteta.

Vastauksen pitää olla riittävän selkeä, jotta opettajalle ja sensorille on selvää, mitä kokelas tarkoittaa, ja jotta merkinnät eivät mene vastauksessa keskenään sekaisin. Valittua merkintätapaa voi tukea selityksillä. Kansallisten käytäntöjen mukaista merkintätapaa ei tarvitse erikseen selittää.

Ohjelmia voi käyttää tehtävän ratkaisussa hyväksi niille luonteenomaisella tavalla, eikä niiden tuottamaa esitystä tarvitse kirjoittaa uudestaan, mikäli esitys on ymmärrettävä.

Vähäiset laskuvirheet eivät merkittävästi alenna pistemäärää, jos virheen johdosta tehtävä ei muutu luonteeltaan, virheestä ei seuraa ilmeisen väärä tai mahdoton tulos tai tehtävän tarkoitus ei ole testata kokelaan Kykyä tehdä virheettömästi laskutoimituksia.

os kokelas jättää B1-osassa arvosteltavaksi enemmän kuin kolme tehtävää, katsotaan lopullisen pistemäärän muodostuvan niistä kolmesta tehtävästä, joiden pistesumma on pienin. Myös tällaisessa tapauksessa opettaja tarkastaa ja arvostelee kaikki tehtävät arvostelupalveluun.

Jos kokelas jättää B2-osassa arvosteltavaksi enemmän kuin kolme tehtävää, katsotaan lopullisen

pistemäärän muodostuvan niistä kolmesta tehtävästä joiden pistesumma on pienin.

JA VIELÄ .....

Laita illalla kello herättämään.

Tietokone ja oheisvälineet laukkuun.

Keskity: jätä mielestäsi koepäivinä epäolennaiset asiat ja paneudu vain kokeeseen, aine kerrallaan.

Älä suotta hermoile: tuhansia muita on samassa tilanteessa, pärjät siinä kuin toisetkin.

Ja tuloksista olet vastuussa lopulta vain itsellesi!